

Zadeva C-351/24**Predlog za sprejetje predhodne odločbe****Datum vložitve:**

15. maj 2024

Predložitveno sodišče:

Veszprémi Törvényszék (sodišče v Veszprému, Madžarska)

Datum predložitvene odločbe:

29. april 2024

Tožeča stranka:

C/C Vámügynöki Kft.

Tožena stranka:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (nacionalna davčna in carinska uprava, direktorat za pritožbe, Madžarska)

Veszprémi Törvényszék (sodišče v Veszprému, Madžarska)

[...] (ni prevedeno)

Veszprémi Törvényszék (sodišče v Veszprému, Madžarska) v upravnem sporu v zvezi z zavrnitvijo zahtevka za odpust carinskih dajatev [...] (ni prevedeno), ki ga je vložila družba **C/C Vámügynöki Kft.** ([...] (ni prevedeno) Zalaegerszeg, Madžarska [...] (ni prevedeno)), tožeča stranka, proti **Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága** (nacionalna davčna in carinska uprava, direktorat za pritožbe, Madžarska) ([...] (ni prevedeno) Budimpešta, Madžarska [...] (ni prevedeno)), toženi stranki, izdaja naslednji

Sklep

To sodišče [...] (ni prevedeno) Sodišču Evropske unije v predhodno odločanje predloži naslednje vprašanje za predhodno odločanje:

1. Ali je treba člen 119(3) Uredbe (EU) št. 952/2013 o carinskem zakoniku Unije (v nadaljevanju: carinski zakonik) razlagati tako, da nasprotuje nacionalni praksi, v skladu s katero se nepravilnost dokazila o poreklu

ugotovi brez uporabe postopka iz člena 32 Dodatka k Regionalni konvenciji o pan-evro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu (v nadaljevanju: Konvencija)?

[...] (ni prevedeno) [elementi nacionalnega postopkovnega prava]

Obrazložitev

Dejansko stanje

Tožeča stranka, ki deluje v imenu družbe Best-Epil Kft. (uvoznik) kot posredni carinski zastopnik, je v obdobju od 17. decembra 2021 do 26. februarja 2022 pri Nemzeti Adó- és Vámhivatal Csongrád-Csanád Vármegyey Adó- és Vámigazgatósága (nacionalna davčna in carinska uprava, davčni in carinski direktorat za županijo Csongrád-Csanád, Madžarska, v nadaljevanju: prvostopenjski carinski organ) dvajsetkrat vložila zahtevek za sprostitev v prosti promet različnega sadja in zelenjave. Praviloma je bilo blago poslano iz Albanije, Turčije ali s Kosova z navedbo, da je po poreklu iz Albanije ali Turčije. Ob sprostitvi v prosti promet je bila v polju 36 carinske deklaracije navedena preferencialna oznaka 300, tožeča stranka pa je na podlagi priloženih dokazil o poreklu zahtevala odmero carinskih dajatev na podlagi preferencialne obravnave. V treh primerih, ki so upoštevni za spor, so bili sveži proizvodi (mandarine), poslani s Kosova, ki so bili na podlagi dokumentov o poreklu EUR.1 s številkami A0104738, A0104737 in A0104736 turškega porekla, sproščeni v prosti promet 26. februarja 2022 [...] (ni prevedeno), 22. februarja 2022 [...] (ni prevedeno) oziroma 3. februarja 2022 [...] (ni prevedeno).

Po sprostitvi v prosti promet je prvostopenjski carinski organ 5. maja 2023 odredil naknadno kontrolo, v okviru katere je izjavil, da potrdilo o gibanju blaga EUR.1, ki ga je izdal carinski organ Kosova, ni v skladu z določbami Obvestila Komisije 2021/C 418/12 v zvezi z uporabo Regionalne konvencije o pan-evro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu ali protokolov o pravilih o poreklu, ki določajo diagonalno kumulacijo med pogodbenicami k tej konvenciji (v nadaljevanju: Obvestilo Komisije), pri čemer je upošteval tudi to, da preferencialne obravnave za kmetijske proizvode med Evropsko unijo, Kosovom in Turčijo ni mogoče odobriti ter da je carinski organi Kosova ne morejo potrditi. Glede na navedeno je prvostopenjski carinski organ z odločbami z dne 16. avgusta 2023 določil dodatne carinske dajatve v skupnem znesku 2.580.000 HUF [...] (ni prevedeno) in tožeči stranki naložil, naj jih plača.

Tožeča stranka je 18. avgusta 2023 pri prvostopenjskem carinskem organu vložila zahtevek za odpust carinskih dajatev na podlagi člena 116(1)(c) carinskega zakonika. V zahtevku je navedla, da so izpolnjeni pogoji iz člena 119(3) carinskega zakonika, kar pomeni, da ker je bila napaka v dokazilu o poreklu blaga EUR.1, izdanem na podlagi Konvencije, posledica napake carinskega organa, se preverjanje, ki se zahteva v skladu s členom 119(1)(a) carinskega zakonika, ali je bila tožeča stranka seznanjena z napako, ne sme opraviti.

Odločba tožene stranke

Prvostopenjski carinski organ je zahtevek tožeče stranke [...] (ni prevedeno) zavrnil. Tožena stranka, pri kateri je tožeča stranka vložila upravno pritožbo, je potrdila odločbo prvostopenjskega carinskega organa [...] (ni prevedeno).

Tožena stranka se je v obrazložitvi svoje odločbe sklicevala na člen 116(1)(c) carinskega zakonika ter na določbe člena 119(1)(a) in (3) tega zakonika. V zvezi s tem je navedla, da potrdilo o poreklu ni bilo izdano v okviru upravnega sodelovanja iz člena 31 Dodatka I h Konvenciji, zato se izjema iz člena 119(3) carinskega zakonika ne uporablja, in da je bilo treba v skladu s členom 119(1)(a) tega zakonika preučiti, ali bi bilo razumno pričakovati, da bi tožeča stranka lahko ugotovila napako, ki jo je storil carinski organ. Trdila je tudi, da v skladu s sklepom št. 2/2022 Kúria (vrhovno sodišče, Madžarska), izdanim v postopku za poenotenje sodne prakse na področju upravnega prava, možnosti ugotovitve napake ni mogoče izključiti, saj je tudi tožeča stranka sama storila napako.

V odločbi tožene stranke je bilo ugotovljeno, da je razumno pričakovati, da bi tožeča stranka, tudi če je carinski organ Kosova storil napako, to napako lahko ugotovila glede na to, da opravlja poklicno dejavnost na carinskem področju, da ima potrebna carinska dovoljenja ter ustrezno strokovno znanje in izkušnje v zadevah v zvezi s carinjenjem. Tožeča stranka naj bi morala poznati pravila o preferencialni obravnavi, predpise in konvencije na področju carin ter Obvestilo Komisije, tako da bi morala ugotoviti, da so bila potrdila o gibanju blaga EUR.1 izdana nepravilno. Po mnenju tožene stranke je bila napaka v potrdilih EUR.1, ki jih je izdal kosovski carinski organ, taka, da jo je bilo mogoče nedvoumno ugotoviti na podlagi dokumentov in je bilo razumno pričakovati njeno ugotovitev.

Stališča strank v sporu

Predlog tožeče stranke

Tožeča stranka je zoper odločbo tožene stranke vložila tožbo v upravnem sporu, v kateri predlaga razveljavitev te odločbe in odločbe prvostopenjskega carinskega organa ter naložitev zadnjenavedenemu organu, naj začne nov postopek. V zvezi s pravno kršitvijo tožeča stranka v tožbi navaja, da na podlagi člena 116(1)(c) carinskega zakonika napaka pristojnih organov upravičuje vračilo ali odpust zneskov uvoznih dajatev. Člen 119(1) in (3) carinskega zakonika določa, da če se preferencialna obravnava odobri v okviru sistema upravnega sodelovanja in se ugotovi, da potrdilo, ki ga je izdal organ države ali ozemlja zunaj carinskega območja Unije, ni pravilno, se ta napaka ne šteje za napako v smislu člena 119(1)(a), ki bi jo tožeča stranka lahko ugotovila.

Tožeča stranka je navedla, da se organi v okviru upravnega sodelovanja iz člena 31 Dodatka I h Konvenciji zavezujejo, da si bodo posredovali vzorčni odtis žigov in naslov za vročanje. Po njenem mnenju dejstvo, da so carinski organi Kosova

uporabili ta vzorec žiga za izdajo potrdila o gibanju blaga EUR.1, kaže na obstoj upravnega sodelovanja iz člena 119(3) carinskega zakonika. Če bi sprejeli utemeljitev tožene stranke, naj člen 119(3) carinskega zakonika ne bi imel smisla in naj njegova uporaba ne bi bila mogoča, saj naj bi bil zaradi določb člena 31 Dodatka I h Konvenciji brezpredmeten. Tožena stranka naj bi morala uporabiti postopek preverjanja iz člena 32 Dodatka I h Konvenciji, tako da bi vprašanje glede pravilnosti dokazila o poreklu postavila carinskemu organu Kosova. Tožeča stranka naj bi v dobri veri menila, da je carinski organ zunaj carinskega območja Unije kot organ pogodbenice Konvencije izdal dokazilo o poreklu ob pravilni uporabi Konvencije in njenih protokolov.

Odgovor tožene stranke

Tožena stranka je v odgovoru na tožbo predlagala zavrnitev tožbe. V zvezi z vsebino je trdila, da carinski organ države izvoza (Kosovo) na podlagi Obvestila Komisije in Konvencije ni mogel zakonito potrditi kraja preferencialnega porekla blaga (Turčija). Glede na to, da je bila navedena napaka razvidna iz samega dokazila o poreklu, naj toženi stranki ne bi bilo treba sprožiti vprašanja verodostojnosti dokumenta pri carinskem organu države izvoznice, saj Konvencija ne vsebuje nobenih določb v zvezi s tem. Zanikala je, da bi bilo treba dejstvo, da je carinski organ izdal potrdilo EUR.1 z uporabo vzorca žiga, razumeti kot upravno sodelovanje. Po njenem mnenju člen 31 Dodatka I h Konvenciji ne vsebuje nobenih pravil v zvezi s tem in ga ni mogoče razlagati široko.

Kosovski carinski organ naj ne bi mogel potrditi turškega preferencialnega porekla. Preverjanje iz člena 32 Dodatka I h Konvenciji naj bi se lahko izvedlo, kadar carinski organ pogodbenice uvoznice upravičeno dvomi o verodostojnosti dokumenta; vendar naj tožena stranka pri svojem delovanju o tem ne bi podvomila, saj naj bi bilo mogoče z gotovostjo ugotoviti napako v dokumentih in to, da z njimi ni mogoče potrditi kraja porekla, zato naj postopka preverjanja dokazila o poreklu ne bi bilo treba izvesti.

Tožena stranka je poudarila, da se vračilo carinskih dajatev zaradi napake organa, predvideno v členu 116(1)(c) carinskega zakonika, lahko uporabi le, če v skladu s členom 119(1)(a) carinskega zakonika ni mogoče razumno pričakovati, da bi tožeča stranka lahko ugotovila napako. Tožeča stranka naj bi glede na svoje ustrezno strokovno znanje in izkušnje na carinskem področju, razumno gledano, morala ugotoviti napako, saj naj bi bila ta razvidna iz dokumentov. V skladu s členom 15(2)(b) carinskega zakonika naj bi bila oseba, ki vloži carinsko deklaracijo, odgovorna za pristnost, pravilnost in veljavnost dokumentov v podporo tej deklaraciji.

Tožena stranka je trdila tudi, da je treba dobro vero tožeče stranke v skladu s členom 119(1)(b) carinskega zakonika preučiti ločeno, tako da dejstvo, da je tožeča stranka ravnala v dobri veri, ne izključuje tega, da bi bilo razumno pričakovati, da bi lahko ugotovila napako carinskega organa.

Pravo unije

Člen 116 Uredbe (EU) št. 952/2013 o carinskem zakoniku Unije (v nadaljevanju: carinski zakonik)

„1. Pod pogoji, ki jih določa ta oddelek, se zneski uvozne ali izvozne dajatve povrnejo ali odpustijo zaradi:

- (a) previsoko obračunanih zneskov uvozne ali izvozne dajatve;
- (b) pomanjkljivega blaga ali blaga, ki ne izpolnjuje pogojev pogodbe;
- (c) napake pristojnih organov; ali
- (d) pravičnosti.

[...]“

Člen 119 carinskega zakonika

„1. Razen v primerih, navedenih v drugem pododstavku člena 116(1) in členih 117, 118 in 120, se znesek uvozne ali izvozne dajatve povrne ali odpusti, kadar je bil znesek, ki ustreza carinskemu dolgu, o katerem je bilo dano prvotno obvestilo, zaradi napake pristojnih organov nižji od plačljivega zneska in če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) ni mogoče razumno pričakovati, da bi dolžnik lahko ugotovil navedeno napako; in
- (b) dolžnik je ravnal v dobri veri.

3. Kadar je preferencialni status blaga odobren na podlagi upravnega sodelovanja z organi države ali ozemlja zunaj carinskega območja Unije, se šteje izdaja potrdila navedenih organov, če se izkaže, da je nepravilno, za napako, za katero ni bilo razumno pričakovati, da bi se ugotovila v smislu točke (a) odstavka 1.

Izdaja nepravilnega potrdila pa se ne šteje za napako, kadar potrdilo temelji na nepravilno predstavljenih podatkih, ki jih predloži izvoznik, razen kadar je očitno, da je organ, ki je potrdilo izdal, vedel ali bi moral vedeti, da blago ne izpolnjuje pogojev, določenih za upravičenost do preferencialne obravnave.

[...]“

Člen 64 carinskega zakonika

„[...]“

2. V primeru blaga, upravičenega do preferencialnih ukrepov, zajetih v sporazumih, ki jih je Unija sklenila z nekaterimi državami ali ozemlji zunaj carinskega območja Unije ali s skupinami takšnih držav ali ozemelj, se pravila o preferencialnem poreklu določijo z navedenimi sporazumi.

[...]"

Člen 15 Dodatka I k Regionalni konvenciji o pan-evro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu (v nadaljevanju: Konvencija)

„1. Za izdelke s poreklom iz ene od pogodbenic ob uvozu v druge pogodbenice veljajo ugodnosti ustreznih sporazumov ob predložitvi enega od naslednjih dokazil o poreklu:

- (a) potrdila o gibanju blaga EUR.1, katerega vzorec je v Prilogi III a;
- (b) potrdila o gibanju blaga EUR-MED, katerega vzorec je v Prilogi III b;
- (c) v primerih iz člena 21(1), izjave izvoznika (v nadaljnjem besedilu: izjava o poreklu ali izjava o poreklu EUR-MED) na računu, dobavnici ali drugem trgovinskem dokumentu, ki dovolj natančno opisuje zadevne izdelke, da jih je mogoče prepoznati. Besedilo izjave o poreklu je v prilogah IV a in IV b.

[...]"

Člen 31 Dodatka I h Konvenciji (Upravno sodelovanje)

„1. Carinski organi pogodbenic si prek Evropske komisije medsebojno izmenjajo vzorčne odtise žigov, ki jih uporabljajo njihovi carinski uradi pri izdajanju potrdil o gibanju blaga EUR.1 in EUR-MED, ter naslove carinskih organov, odgovornih za preverjanje navedenih potrdil, izjav o poreklu in izjav o poreklu EUR-MED.

2. Da bi zagotovile pravilno uporabo te konvencije, si pogodbenice prek pristojnih carinskih uprav medsebojno pomagajo pri preverjanju pristnosti potrdil o gibanju blaga EUR.1 in EUR-MED, izjav o poreklu in izjav o poreklu EUR-MED ter točnosti informacij, ki so tam navedene.“

Člen 32 Dodatka I h Konvenciji (Preverjanje dokazil o poreklu)

„1. Dokazila o poreklu se naknadno preverjajo naključno ali kadar carinski organi pogodbenice uvoznice upravičeno dvomijo o pristnosti takšnih dokumentov, o statusu porekla zadevnih izdelkov ali o izpolnjevanju drugih zahtev te konvencije.

2. Za namene izvajanja določb odstavka 1 morajo carinski organi pogodbenice uvoznice vrniti potrdilo o gibanju blaga EUR.1 ali EUR-MED ter račun, če je bil

predložen, izjavo o poreklu ali izjavo o poreklu EUR-MED, ali kopijo teh listin, carinskim organom pogodbenice izvoznice, in kadar je to primerno, navesti razloge za zahtevo za preverjanje. V podporo zahtevi za preverjanje se pošlje vsak pridobljeni dokument ali informacija, ki kažejo, da so podatki na dokazilu o poreklu napačni.

3. Preverjanje opravijo carinski organi pogodbenice izvoznice. V ta namen imajo pravico zahtevati katero koli dokazilo in opraviti kakršen koli pregled izvoznikovega knjigovodstva ali kateri koli drug pregled, ki se jim zdi potreben.

[...]"

Obvestilo Komisije 2021/C 418/12 v zvezi z uporabo Regionalne konvencije o pan-evro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu ali protokolov o pravilih o poreklu, ki določajo diagonalno kumulacijo med pogodbenicami k tej konvenciji (v nadaljevanju: Obvestilo Komisije)

„Trebaja je opozoriti, da se diagonalna kumulacija lahko uporablja le, če so pogodbenice končne izdelave in namembnega kraja sklenile sporazume o prosti trgovini, ki vsebujejo enaka pravila o poreklu, z vsemi pogodbenicami, ki so sodelovale pri pridobitvi statusa blaga s poreklom, to je z vsemi pogodbenicami, iz katerih uporabljeni materiali izvirajo. Materiali s poreklom iz pogodbenice, ki s pogodbenicami končne izdelave in/ali namembnega kraja ni sklenila sporazuma, se obravnavajo kot materiali brez porekla. Posebni primeri so navedeni v pojasnjevalnih opombah, ki zadevajo pan-evro-mediteranske protokole o pravilih o poreklu.

[...]

Datumi iz Razpredelnice 3 se nanašajo na začetek uporabe protokolov o pravilih o poreklu, ki določajo diagonalno kumulacijo in so priloženi sporazumom o prosti trgovini med EU, Turčijo in državami, udeleženi v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu EU. Kadar se na konvencijo sklicuje sporazum o prosti trgovini med pogodbenicami iz te razpredelnice, se v Razpredelnico 2 doda datum, pred katerim se nahaja ‚(C)‘.

Opozoriti je treba tudi, da so materiali s poreklom iz Turčije, ki jih zajema carinska unija EU-Turčija, lahko vključeni kot materiali s poreklom za namen diagonalne kumulacije med Evropsko unijo in državami, ki sodelujejo v stabilizacijsko-pridružitvenem procesu in za katere velja protokol o poreklu.

[...]

[...] Diagonalna kumulacija med Albanijo, Bosno in Hercegovino, Črno goro, Kosovom, Severno Makedonijo, Srbijo ter Turčijo je možna. Ne glede na to glej Razpredelnico 3 glede možnosti diagonalne kumulacije med Evropsko unijo, Albanijo, Bosno in Hercegovino, Črno goro, Kosovom, Severno Makedonijo, Srbijo ter Turčijo.

[...]"

Datum začetka uporabe za blago, ki ga zajema carinska unija EU-Turčija, je 27. julij 2006, ki pa se ne uporablja za kmetijske proizvode ter za izdelke iz premoga in jekla. Datum začetka uporabe med Turčijo in Kosovom je 1. september 2019.

Razlogi za začetek postopka predhodnega odločanja

V obravnavani zadevi želi predložitveno sodišče izvedeti, ali lahko tožena stranka kot carinski organ pogodbenice uvoznice v zvezi z dokazilom o poreklu, izdanim na podlagi člena 15 Dodatka I h Konvenciji, ugotovi, da je carinski organ pogodbenice izvoznice izdal dokazilo o poreklu v nasprotju s pravili Konvencije, ali pa mora predhodno izvesti postopek preverjanja iz člena 32 Dodatka I h Konvenciji.

To sodišče v sodni praksi Sodišča Evropske unije ni našlo nobene zadeve v zvezi z razlago člena 119(3) carinskega zakonika.

Postavljeno vprašanje je pomembno za ta spor, saj v skladu s členom 119(3) carinskega zakonika oprostitev odgovornosti tožeče stranke na podlagi člena 119(1)(a) carinskega zakonika temelji izključno na izdaji nepravilnega potrdila v okviru upravnega sodelovanja. Vendar se dokazila o poreklu običajno ne izdajajo v okviru upravnega sodelovanja, določenega v naslovu VI Konvencije, temveč v okviru postopkov iz naslova V, tako da bi bila trditev tožeče stranke, da bi ozka razlaga prava Unije izničila pomen člena 119(3) carinskega zakonika, lahko utemeljena.

V obravnavani zadevi za stranki ni sporno, da za zadevno blago ni bilo mogoče uporabiti diagonalne kumulacije, zaradi česar je v vsebini dokazila o poreklu EUR.1 napaka. Carinski organ je v tem sporu sprejel odločbo, ne da bi opravil postopek, določen v členu 32 Dodatka I h Konvenciji, in ne da bi na kosovski carinski organ naslovil zahtevo, naj preveri skladnost dokazila o poreklu.

Postopek iz člena 32 Dodatka I h Konvenciji iz naslova VI se izvaja v okviru upravnega sodelovanja in se lahko začne, če carinski organ pogodbenice uvoznice izrazi upravičen dvom. V skladu s členom 32(3) Dodatka I h Konvenciji je za preverjanje odgovoren carinski organ pogodbenice izvoznice. V tem sporu je carinski organ trdil, da je mogoče nedvoumno in s popolno gotovostjo ugotoviti, da so bile določbe Konvencije kršene in da carinski organ pogodbenice izvoznice ni mogel potrditi porekla, ki bi upravičevalo preferencialno obravnavo.

Po mnenju predložitvenega sodišča na podlagi člena 119(3) carinskega zakonika ni jasno, ali lahko carinski organ pogodbenice uvoznice ob ugotovitvi napake v dokazilu o poreklu ugotovi, da je to dokazilo nepravilno, tudi če ne opravi postopka preverjanja dokazila o poreklu. To pomeni, da je treba v skladu s členom 119(1)(a) carinskega zakonika preučiti, ali je mogoče razumno pričakovati, da bi tožeča stranka lahko ugotovila napako. Če bi moral carinski organ ob ugotovitvi

napake v dokazilu o poreklu nujno in obvezno opraviti preverjanje iz člena 32 Dodatka I h Konvenciji, bi bilo treba v primeru ugotovitve, da je dokazilo o poreklu nepravilno, na podlagi člena 119(3) navedenega zakonika šteti, da ni mogoče razumno pričakovati, da bi tožeča stranka lahko ugotovila napako. Če bi moral carinski organ pred sprejetjem odločbe obvezno preveriti dokazilo o poreklu pri carinskem organu države izvoznice, bi bila dejstva, ki jih je carinski organ ugotovil v obravnavani zadevi, nepopolna.

Glede na zgoraj navedeno predložitveno sodišče prosi Sodišče za razlago vprašanja, ali je nacionalna praksa, v skladu s katero carinski organ pogodbenice uvoznice v primeru napake v dokazilu o poreklu, ki ga izdajo organi države ali ozemlja zunaj carinskega območja Unije, ugotovi obstoj napake v dokazilu o poreklu, ne da bi uporabil postopek iz člena 32 Dodatka I k Sporazumu, v skladu s členom 119(3) carinskega zakonika.

[...] (ni prevedeno) [elementi nacionalnega postopkovnega prava]

Veszprém, 29. april 2024

[...] (ni prevedeno) [podpisi]

DELOVNI DOKUMENT